

Posudek oponenta na disertační práci Mgr. Šárky Klarové na téma "Problematika hodnocení písemného a ústního vyjadřování v cizojazyčné výuce (se zaměřením na výuku ruštiny na středních školách ČR)"

Zvolené téma považuji za velmi aktuální a potřebné nejen s ohledem na situaci spojenou se zaváděním nových maturit. Hodnocení a s tím související problematika chyby, správné a efektivní vedení žáka při práci s chybou patří k otázkám, kterými je třeba se zabývat.

Předkládaná práce sestává ze tří stěžejních kapitol, obsahuje úvod, v němž autorka zdůvodňuje volbu tématu, formuluje cíle a hypotézy a stručně nastiňuje metodologické postupy, které použila při řešení dané problematiky, dále pak závěry, ruský a anglicky psané resumé, seznam použité literatury a přílohy včetně nahrávek ústního projevu studentů.

První kapitolu tvoří teoretická východiska práce. Autorka v nich prokázala, že v celkem obsáhlém seznamu odborné literatury (české i zahraniční), kterou uvádí, se velmi dobře zorientovala a dokáže s poznatky tvůrčím způsobem pracovat. V jednotlivých oddílech se věnuje psycholingvistické charakteristice ústního a písemného vyjadřování v cizím jazyce, problematice chyby při nácviku produktivních řečových dovedností, otázce autoregulačních dovedností a hodnocení ústního a písemného projevu při vyučování cizím jazykům.

Druhá kapitola je věnována kritériím a způsobům hodnocení produktivních řečových dovedností v mezinárodních jazykových zkouškách v porovnání s novým modelem maturitní zkoušky z cizího jazyka, který je zde podrobně charakterizován.

Třetí kapitola (empirická část) seznamuje s vlastním průzkumem úrovně dovednosti samostatného ústního a písemného projevu v ruštině a v angličtině na několika SŠ. Průběh a podmínky průzkumu jsou vcelku detailně popsány: autorka charakterizuje sledované aspekty ve 4 oblastech hodnocených projevů a následně analyzuje zjištěné chyby (někdy částečně i jejich příčiny). Na základě analytických kritérií vytvořených CERMATEm hodnotí dovednost studentů napsat strukturované písemné práce a dovednost samostatného ústního projevu. Tato část zahrnuje rovněž analýzu učebnic ruštiny (Raduga) a několika učebnic angličtiny s ohledem na zkoumanou problematiku a rozbor dotazníku zadávaného učitelům ruského jazyka. Očekávala jsem, že autorka nějakým způsobem vyjádří své zkušenosti a stanovisko ke kritériím, která při hodnocení používala, rovněž v souvislosti s odpověďmi učitelů v dotazníku (pouze zmínka o tom, že autorka doufá, že budoucí používání analytických kritérií pomůže rychleji, přesněji a objektivněji hodnotit projevy

studentů).

Pozitivní je, že se autorka rozhodla rozšířit průzkumnou sondu i na anglický jazyk a porovnat výsledky projevu studentů v obou jazycích. Zajímavé jsou rovněž poznatky získané porovnáním testů zadávaných s časovým odstupem (2006 a 2008).

Resumé, v němž se autorka nevyhnula většímu počtu chyb z nepozornosti, je pojato poněkud šířeji, než bylo třeba. V závěrech jsou shrnuty zjištěné výsledky a potvrzení úvodních hypotéz. Ocenit je třeba jistě náročné zpracování získaných údajů, na jejichž základě byly vytvořeny grafy a tabulky.

Po stránce obsahové i formální práce Mgr. Šárky Klarové má dobrou úroveň, splňuje požadavky kladené na disertační práci a obsahuje všechny náležitosti. Má jasnou strukturu a je přehledně členěna do jednotlivých kapitol a částí. Poněkud matoucí je však formulování některých dalších cílů a hypotéz ve III. kapitole, jakoby cíle DP a cíle průzkumu byly různé (?).

Cíle, které byly v úvodu stanoveny, byly splněny (i když některé pouze částečně) a zvolené metody považuji za adekvátní. Autorka sama si je vědoma širě zpracovávaného tématu a toho, že řada otázek by zasloužila samostatné zpracování.

Za nejpřínosnější v práci považuji aktuální informaci o úrovni rozvoje ústního a písemného projevu žáků s ohledem na požadavky ke státní maturitě a s tím související otázku nejčastějšího typu chyb v projevech studentů.

S uvedenými poznámkami doporučuji disertační práci Mgr. Šárky Klarové k obhajobě.

V Praze 20.5. 2009

PaedDr. Zuzana Liptáková, Ph.D.